

14. 10.

Zápis

- (Sešit školní, to co je barevně, piš také barevně)

Slova spisovná a slova nespisovná

- 1) **Spisovná** – řídí se podle pravidel české mluvnice
 - využití – během výuky ve škole, na úřadech, při veřejných projevech, ve zprávách...
 - př.: žákovská knížka, matematika, bratr...
- 2) **Nespisovná** - v běžné komunikaci (s přáteli, v rodině...)
 - patří sem i nářečí
 - př.: žákajda, matika, brácha ...

Zápis 19.10.

Tvoření slov jejich stavba

Slova příbuzná – slova, která obsahují stejný **kořen** a souvisí se **stejným významem**.

Kořen = základ slova

Př. **voda**, **vodník**, **vodák**, **vodička**, **vodní**...

Obměna kořene:

- **most** – **můstek**
- **lék** – **léčitel**
- **noha** - ponožka

21. 10.

Zápis

Stavba slova

Kořen – základ slova

Předpona – část slova, která stojí **před** kořenem

Přípona – část slova, která stojí **za** kořenem

předpona	kořen	přípona
-	kres	líř
-	kres	lení
vý	kres	
vy	kres	lený
nedo	kres	lený

22. 10.

Zápis

Předpona

Předponovou část může tvořit

- jedna předpona – př. podívat
- více předpon - podstoupit, převyprávět, nepodívat

Zápis 3. 11.

Koncovky

- koncovka je **zakončení** slov, které se při skloňování nebo časování slova **mění**
- nachází se na konci slova (pokud slovo obsahuje příponu, nachází se za příponou)
- v některých tvarech může koncovka chybět

Rozlišujeme:

1) Koncovky pádové

→ tvar slova se mění při změně **pádu** a **čísla**

č. jednotné

č. množné

1. p. les

lesy

2. p. lesa

lesů

3.p. lesu

lesům

4. p. les

lesy

5. p. lese

lesy

6. p. lese

lesích

7. p. lesem

lesy

- les – kořen, přípona chybí → koncovky se nachází hned za kořenem
- v 1. a 4. p. slova les koncovka není

Zápis 4. 11.

2) Koncovky osobní

→ tvar slova se mění při změně **osoby** a **čísla**

č. jednotné

1. os. (já) vařím

2. os. (ty) vaříš

3. os. (on) vaří

č. množné

(my) vaříme

(vy) vaříte

(oni) vaří

Zápis 10. 11.

Tvoření slov

1) Základové slovo

= slovo, ze kterého tvoříme nové odvozené slovo

Př.: **les**, **hvězda**

2) Odvozené slovo

= nově vzniklé slovo

obsahuje základové slovo + předponu nebo příponovou část

Př.: **les-ík** (příponová část), **pra-les** (předpona)

3) Slovotvorný základ

= část slova, kterou mají základové a odvozené slovo **společnou** (les)

Slovo základové	Předpona	Příponová část (může obsahovat příponu i koncovku)	Slovo odvozené	Slovotvorný základ
bruslař	---	ka	bruslařka	bruslař
škola	---	ník	školník	škol
vézt	při	---	přivézt	vézt
smrk	---	ček	smrček	smr
žena	---	ský	ženský	žen
stříbro	---	ný	stříbr	stříbrný

Zápis 11. 11.

Dělení slov

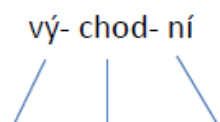
1) Podle slabik

- základem slabiky je:

- samohláska** – na-u-čit
- dvojhlasika** – au-to, mou-ka, eu-ro
- slabikotvorná souhláska** = R, L – vlk, krk, sr-deč-ní

2) Podle stavby slova

(předpona, kořen, přípona)

předpona kořen přípona

3) Různé dělení

- u některá slova můžeme dělit různě
Př.: če-ský i čes-ký, vši-chni i všich-ni

Zápis 16. 11.

Předpony a předložky

Předpona je součástí slova → bezstarostný

Předložka je samostatné slovo → bez starosti

Psaní předpon s-, z-, vz-

S

Směr dolů – shodit, spadnout, slétnout, snést se ... ↓

Směr dohromady – sběhnout se, smíchat, srazit se, sbírat... → ←

Směr z povrchu pryč – smést, smýt... ↘

Pamatuj!!!

skončit, stěží, strávit, stěžovat si na něco, spáchat, stmívat se, shořet, shnít
slevit (pozor – nikoliv ~~slevnit~~, ale zlevnit!), shlédnout (dolů!)

Z

Změna stavu – zteplat, zchladnout, zmodrat, zlevnit! ...

Dokončení děje – ztratit, zhojit, ...

Pamatuj!!!

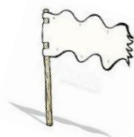

zkoumat, zkoušet, zpívat, způsob, zpověď,

zkontrolovat, zcela, zpět, zčásti, ztěžka, zhlédnout (film!)

VZ

Směr **vzhůru** – **vznášet** se, **vztyčit**, **vznést** se, **vzlétnout**...

Pamatuj!!!

vzrůst, **vzpamatovat** se, **vzchopit** se, **vzklíčit**

Zápis 18. 11.

Pozor – rozlišuj tyto výrazy:

stěžovat si – ztěžovat

- Karel si **stěžoval**, že nemůže jít ven, protože tam prší.
- Pravidla hry se **ztěžovala**, protože byla příliš snadná.

správa – zpráva

- **Správa** domu je zajišťována **správcem** – panem Novákem.
- Dnes mi přišla **zpráva** od kamaráda.

shlédnout - zhlédnout

- **shlédnout** z rozhledny dolů
- **zhlédnout** film, počet **zhlédnutí** videa

slevit (snížení něčeho) – zlevnit (změnit stav)

- **slevit** 50 procent z ceny, **slevit** ze svých nároků na dovolenou, **slevit** ze svých požadavků na nový telefon
- Aby si zboží někdo koupil, musíš ho **zlevnit**. **Zlevněné** zboží se prodává nejlépe.

24. 11. Zápis

Psaní předložek s, se, z, ze

- Předložka **s, se** se pojí se 7. pádem
→ s kým, s čím? s tatínkem, se mnou ...
- Předložka **z, ze** se pojí s 2. pádem
→ z koho, z čeho? z domu, ze školy ...

25. 11. Zápis

Psaní ú/ů

ú

- **na začátku slova** (úmyslně, úhel ...)
- **po předponě** (neúmyslně, trojúhelník ...)
- **v cizích slovech** (manikúra, pedikúra...)

ů

- **uprostřed slova** (slůně, půda...)
- **na konci slova** (domů, hodně nápadů)